

МЕРЕЖЕВИЙ БІЗНЕС:

СТАНОВЛЕННЯ, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

ХІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

(М. ПОЛТАВА, 27-28 КВІТНЯ 2023 РОКУ)

ПОЛТАВА
2023

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

МЕРЕЖЕВИЙ БІЗНЕС: СТАНОВЛЕННЯ, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

**XIII Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 27–28 квітня 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

Редакційна колегія:

О. О. Нестуля, д-р іст. наук, професор, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ);

А. С. Ткаченко, канд. техн. наук, доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи, директор навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

П. Ю. Балабан, канд. екон. наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПУЕТ;

В. І. Місюкевич, канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПУЕТ;

Ю. В. Іванов, канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПУЕТ;

О. М. Михайленко, канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПУЕТ;

В. В. Лісіца, канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПУЕТ.

Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації :
M52 матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 27–28 квітня 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 293 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-451-2

У матеріалах XIII міжнародної інтернет-конференції розглянуто актуальні проблеми розвитку мережевого бізнесу в Україні та зарубіжних країнах в умовах глобальних економічних змін.

Наукові дослідження авторів спрямовано на з'ясування сучасного стану та перспектив подальшого розвитку торговельної сфери й інших видів економічної діяльності, трансформаційних процесів у споживчій кооперації, структурних змін ринку під впливом мережових операторів, проблем маркетингу та менеджменту торговельних підприємств, виявлення аспектів інноваційного розвитку мережевого бізнесу і торгівлі та проблемних питань підготовки фахівців торгівлі, якості та конкурентоспроможності товарів у глобальній економіці.

УДК 339:004.738.5(063)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

POLTAVA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TRADE (PUET)

NETWORK BUSINESS: FORMATION, PROBLEMS, INNOVATIONS

MATERIALS

XIII International Scientific and Practical
internet conference

(Poltava, April 27–28, 2023)

**Poltava
PUET
2023**

Network business: formation, problems, innovations : materials
XIII International Scientific and Practical internet conference
(Poltava, April 27–28, 2023). – Poltava : PUET, 2023. – 293 p.

ISBN 978-966-184-451-2

The materials of the XIII International Internet Conference consider the topical problems of network business development in Ukraine and foreign countries in the conditions of global economic changes are ed.

The authors' studies are aimed at clarifying the current state and prospects for further development of trade and other economic activities, transformation processes in consumer cooperation, structural changes in the market under the influence of network operators, marketing and management of commercial enterprises, identifying aspects of innovative network business and trade development. There were studied the issues of trade specialists training, quality and competitiveness of goods in the global economy.

*Materials are printed in the author's editorial office in the languages of the originals.
The authors are responsible for the presentation, content and authenticity of the materials.
Distribution and reproduction without the official permission of PUET is prohibited.*

СЕКЦІЯ 6

ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ МЕРЕЖЕВОГО БІЗНЕСУ

*О. В. Бондар-Підгурська, д-р екон. наук, доцент
ПУЕТ, м. Полтава*

ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ В СИТУАЦІЯХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ: ЗМІНИ У ЛОГІСТИЦІ

Необхідність розв'язання протиріччя між потребою задоволення життєво важливих інтересів (ЖВІ) більшості населення України та руйнуванням інфраструктури економіки через бойові дії РФ проти України, ускладненням підтримки рівня розвитку та конкурентоспроможності бізнесу, а також зростанням кількості нових викликів і загроз обумовили актуальність теми дослідження. Так, «лише на третій місяць повномасштабного вторгнення загальні збитки сягнули 100 млрд доларів, що дорівнює 50 % від загальної суми ВВП 2021 року» [1]. За період війни відчутної трансформації зазнала і логістика, що вплинуло на імпорт і експорт товару, пригальмувало реалізацію цілей сталого розвитку XXI тисячоліття.

Президент Асоціації міжнародних експедиторів України виокремив 12 ключових особливостей національної логістики під час війни: 1) вразливість логістичної системи, наближеної до прифронтових регіонів; 2) нестабільність вартості доставки та подекуди її неможливість, коли йдеться про небезпеку; 3) перебудова логістичних маршрутів, які відбувається з певною періодичністю (деякі маршрути залишаються більш усталеними, а інші, навпаки, змінюються під впливом динамічної ситуації); 4) більший попит на продукти тривалого зберігання, оскільки вони оптимальні для запасів їжі та не несуть великого ризику збитків, якщо трапилася вимушена затримка доставки; 5) нестача водіїв, частина котрих поповнила ряди ЗСУ; 6) підвищення витрат на експорт і зменшення цін на доставку імпорту (така

глобальна тенденція пов'язана з тим, що багато вантажів, які йдуть через Україну, є гуманітарними); 7) формування тренду на відмову від тривалого зберігання вантажів на складах, орієнтування українського ритейлу на роботу «з коліс», що допомагає звести залишки до мінімуму; 8) підвищення рівня лояльності умов співпраці логістичних компаній і клієнтів: більшість частина суспільства уже усвідомлює ймовірність затримки, зумовлену об'єктивними причинами; 9) підвищення попиту на доставку української продукції за кордон через евакуацію частини населення від наслідків війни; 10) зростання потреби у автотранспорті в прифронтових регіонах, оскільки іноземний транспорт не в'їжджає до України, а вітчизняного не вистачає, аби у повній мірі покривати потреби логістичної галузі; 11) виникнення додаткового бар'єру – вимоги отримання депозитів контейнерними лініями за обладнання (від 5 до 25 тисяч доларів); 12) недостатній рівень оперативності роботи іноземних партнерів – усіх без винятку (експедиторів, логістів, контейнерних ліній, терміналів, митників і контролерів) [2].

Враховуючи рівень збільшення викликів і загроз задоволенню ЖВІ населення України через війну, складність розвитку бізнесу як основного чинника їх задоволення варто узагальнити напрями щодо його підтримки: 1) реорганізація галузей національної промисловості як економічного кластеру в період кризи та проведення системних змін [3–4]; 2) розробка стратегії розвитку промисловості України в контексті сталого інноваційного соціально орієнтованого вектору. Надважливо, щоб саме Україна була автором стратегії відбудови і розвитку, а не отримала готові рішення ззовні [5]; 3) активізація електронної комерції; 4) розвиток компетентностей персоналу щодо оволодіння цифровими навичками, підтримка інформаційної гігієни, формування та реалізація цифрової культури, забезпечення інформаційної безпеки бізнесу; 5) підтримка становлення та розвитку бізнесу шляхом оптимізації податкових інструментів; 6) перенесення підприємств у більш безпечні регіони країни на період військових дій (релокація бізнесу), а також масштабування бізнесу через такий інструмент як франшиза; 7) зміна сировин-

ної моделі економіки на виробничу, що орієнтована на інвестиції, інновації та знання. Це дозволить максимально швидко повернутися до довоєнного рівня шляхом впровадження «плану Маршалла» як важеля та ресурсу нової моделі економіки, котрий сприятиме підтримці конкурентоспроможності бізнесу [6–7]. При цьому, майбутній «план Маршалла» повинен передбачати на грантову підтримку з різними форматами та структурою, а принцип «грантовості» має застосовуватись щонайменше для 80 % допомоги; 8) вдалим рішенням для відновлення країни може бути інтеграція української економіки до економічної системи ЄС. «Допомогти в цьому можуть різноманітні європейські логістично-інфраструктурні проекти. Наприклад, включення українських логістичних шляхів (автомобільних, залізничних, повітряних і водних) до європейських логістичних мереж за програмою TEN-T (у липні 2022 року Європейська Комісія включила українські логістичні шляхи до індикативних мап проекту)» [1]; 9) впровадження «френдшорингу» – співробітництва з країнами, котрі поділяють норми й цінності сучасної глобальної економіки, що дозволить після припинення бойових дій відновити роботу в галузі логістики. При цьому, не мають нехтуватися національні цінності; 10) дотримання принципів переформатування логістики: оптимізації, систематизації, цифровізації, комунікації, конкуренції, гнучкості.

Отже, втілення у практику запропонованих заходів сприятиме задоволенню ЖВІ більшості населення України завдяки розвитку бізнесу та підтримці його конкурентоспроможності як основи реалізації цілей сталого розвитку в умовах воєнного стану та післявоєнної розбудови країни у новому форматі логістики.

Список використаних інформаційних джерел

1. Гринів Н. Т., Равліковська А. А. Перебудова логістики в умовах воєнного стану в Україні. *Академічні візії*. 2022. Вип. 13. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7411975> (дата звернення: 20.04.2023 р.).
2. Берестенко Віктор. Як змінилася логістика за півроку війни та що буде з імпортом і експортом. *Офіційний сайт: Центр Транс-*

портних стратегій. URL: https://cfts.org.ua/blogs/yak_zminilasya_logistika_za_pivroku_viyni_ta_scho_bude_z_importom_i_eksportom_651 (дата звернення: 20.04.2023 р.).

3. Бондар-Підгурська О. В. Можливості реалізації кластерного підходу до формування інноваційної інфраструктури в Україні. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 29–39.
4. Бондар-Підгурська О. В. Територіально-виробничий комплекс як основа сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки у період воєнного часу та післявоєнної розбудови України. *Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку* : мат. III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Київського національного університету технологій та дизайну, м. Київ, 10 червня 2022 року. Київ : КНУТД, 2022. Т. 1. С. 51–54.
5. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2016. 531 с.
6. Bondar-Pidhurska Oksana. Business development in situations of war and post-war construction of Ukraine; main directions, problems, support of competitiveness. *Sustainable Transport System and Maritime Logistics ISTSML (ISTSML 2022)* : Seafarer VI International Scientific Conference (June 24, 2022, Batumi, Georgia). Batumi : Batumi Navigation Teaching University, 2022. P. 23–26.
7. Галасюк Віктор. Що допоможе відновити Україну. 14 червня. 2022. *Офіційний сайт: ТОВ «Видавничий дім «МЕДІА-ДК»* 2014–2022. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-vidnoviti-krajinu-plan-marshalla-dlya-ukrajini-50248935.html>.

Ю. В. Іванов, канд. екон. наук
ПУЕТ, м. Полтава

ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ В ЛОГІСТИЦІ: ВІРТУАЛЬНІ СКЛАДИ ТА ДРОНИ

Логістика, як галузь, постійно розвивається та вдосконалюється, зокрема за допомогою впровадження цифрових технологій. Ці інновації не тільки сприяють підвищенню продуктивності та ефективності логістичних процесів, але й роблять їх більш точними та прогнозованими.